

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానం
గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం. వెంకట రమణ గారు
సివిల్ పునః సమీక్ష అర్జి సంఖ్య. 690/2019

సుంకు నాగరాజు చెట్టి (మరణించినారు) మదనపల్లి మరియు ఇతరులు

.... అర్జిదారులు

మరియు

గౌడపగరి నాగభూషణ రెడ్డి

.... ప్రతివాది

అర్జిదారుల తరపు న్యాయవాది యన్. ప్రమోద్

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది గాదె వేంకటేశ్వర రావు

ఉత్తరువు తేది:02.03.2020

అర్జిదారులు. ప్రతివాది ది ప్రతివాది. చిత్తూరు జిల్లా చౌడపల్లె మండలం కొండమర్రి గ్రామం వద్ద 35 చింతపండు చెట్లతో కూడిన ఎకరా 3.02 సెంట్ల విస్తీర్ణంలో ఉన్న దావా షెడ్యూల్ ఆస్తిలో ప్రతివాది జోక్యం చేసుకోకుండా శాశ్వత నిషేధం కోసం అర్జిదారులు దావా వేశారు.

2. దావా వాదనల దశలో ఉన్నట్లు పేర్కొనబడింది. అర్జిదారులు ఆధారపడాలని కోరిన పత్రాలలో ఒకటి దావాలో సమస్యకు సంబంధించిన అంశాలను నిర్ణయించడంలో ప్రత్యక్ష ప్రభావాన్ని కలిగి ఉండే నిర్దిష్ట నమోదులను కలిగి ఉన్న ఒక గమనిక పుస్తకం ఈ నోట్ పుస్తకం ఫిర్యాదుతో పాటు దాఖలు చేయబడింది. అయితే తగిన అర్జిదారుల తరపున సాక్ష్యంగా ప్రవేశపెట్టలేదు.

3. ఈలోగా, ప్రతివాది సెక్షన్ 151 సివిల్ విచారణ స్మృతి కింద ఐ.ఎ.నెం. 342/2017 ని దాఖలు చేశారు, ఈ గమనిక పుస్తకం యొక్క ఆమోదయోగ్యమైన స్వభావాన్ని గుర్తించమని విచారణ న్యాయస్థానమును అభ్యర్థించారు. పై అర్జి 07.06.2017న దాఖలు చేయబడింది. వెంటనే నిర్ణయం తీసుకోలేదు. అయితే 24.09.2018న ఒత్తిడి చేయనందున ప్రతివాది అర్జి స్వయంగా దానిని కొట్టివేశాడు. అనంతరం దీన్ని పొందాలని అర్జిదారులు కోరారు. గమనిక పుస్తకం వారి తరపున ప్రదర్శించబడింది. మరియు పొరపాటున మరియు పర్యవేక్షణ లోపం వలన ముందుగా గుర్తించబడకపోవడానికి కారణాన్ని ఉదాహరించారు. అందువల్ల, అటువంటి ప్రయోజనం కోసం, వారు తమ తరపున సాక్ష్యాధారాలను తిరిగి తెరవడానికి సెక్షన్ 151 సివిల్ విచారణ స్మృతి. క్రింద ఐ. ఎ. నం. 408/2018ని మరియు రెండవ అర్జీదార్ ను, మొదటి సాక్షి మరలా పిలవడానికి

అతని ద్వారా పై పుస్తకమును ప్రదర్శితముగా గుర్తించమని ఐ. ఎ. నెం. 408/2018ని దాఖలు చేశారు.

4. అర్జిదారులు, ఈ ప్రయత్నాన్ని ప్రధానంగా విచారణ న్యాయస్థానం తమ తరపున ప్రదర్శితముగా గుర్తించమని అర్జిదారులు చేసిన అభ్యర్థనను ఇప్పటికే తిరస్కరించినది మరియు ఈ పత్రం చదవడానికి వీల్లేదని ప్రతివాది ప్రతిఘటించారు.

5. అర్జిదారులు వారికి తగిన అవకాశాన్ని ఇచ్చినప్పటికీ విషయాన్ని వాయిదాల ద్వారా కాలయాపన చేస్తున్నారని భావించి, విచారణ న్యాయస్థాన న్యాయమూర్తి రెండు అర్జీలను ఒకే ఉత్తరువు ఇస్తూ కొట్టి వేశారు.

6. ఇప్పుడు, ఈ సివిల్ పునః సమీక్ష అర్జి, భారత రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 227 కింద వదితరుపు మొదటి సాక్షిని పునః విచారణ అర్జి నిరాకరించినందుకు ఐ. ఎ. నెం. 409/2018 కి సంబంధించిన ఉత్తరువు లోని ఆ భాగానికి వ్యతిరేకంగా మాత్రమే సమర్పించబడింది.

7. అర్జిదారుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ యన్. ప్రమోద్ మరియు శ్రీ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది గాదె వేంకటేశ్వర రావు తమ వాదనలు వినిపించారు.

8. ఇప్పుడు, నిర్ధారణకు సంబంధించిన అంశం ఏమిటంటే -రెండవ అర్జిదారుని మరియు అలాంటి అభ్యర్థన నిమిత్తం మొదటి సాక్షిని మరలా పిలవవలసినదిగా ఆదేశించాలా మరియు అలాంటి అభ్యర్థనను అంగీకరించడానికి నిరాకరించిన విచారణ న్యాయస్థానం విచక్షణ సరైనదేనా?

పాయింట్ :-

9. ఇప్పుడు పత్రమును గుర్తించాలని కోరిన పత్రం, దావాలో విచారణ ముగిసే సమయానికి అర్జిదారులు ఏ అర్జీతో పాటు సమర్పించలేదు. అర్జిదారుని మొదటి సాక్షిని పరిశీలించినప్పుడు అర్జిదారులు ఈ పత్రం ముందుగా ప్రదర్శించి ఉండవచ్చు. ఈ పత్రం యొక్క స్వభావానికి సంబంధించి, వాది ప్రతివాదులు మరియు విచారణ న్యాయస్థానంకు బాగా తెలిసిన కారణాల వల్ల, వాదితరుపు మొదటి సాక్షి ద్వారా సాక్ష్యంగా దాని పరిచయం నిలిపివేయబడినట్లు కనిపిస్తోంది. ప్రతివాది దాఖలు చేసిన ఐ.ఎ. నెం. 342/2017 స్వభావం మరియు విచారణ న్యాయస్థానములో ఆ దరఖాస్తును ముగించిన విధానానికి సంబంధించి ఈ అనుమతిని ప్రత్యేకంగా గుర్తించవచ్చు.

10. ఈ పరిస్థితిని పరిగణలోకి తీసుకోవడం అవసరం, విచారణ న్యాయస్థానం కేటాయించిన కారణాలు ఏమైనా అర్జిదారుల ప్రవర్తనపై ఆధారపడి ఉంటాయి, వారు ఈ విషయంలో

అనవసరంగా ఆలస్యం చేస్తున్నారని ఫిర్యాదు చేశారు. అర్జిదారులకు నిర్దిష్ట ప్రవర్తనను ఆపాగించే ముందు, విచారణ న్యాయస్థానం ఐ.ఎ. నెం.342/2017ను, సాక్ష్యంగా ప్రవేశపెట్టడానికి ముందే ఎందుకు విచారించిందనే వాస్తవాన్ని కూడా పరిశీలించాల్సి ఉంటుంది అర్జిదారులలో కొంత భాగం మరియు దానిని ప్రతివాది లేదా న్యాయస్థానం స్వయంగా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. ఒక సంవత్సరానికి పైగా, పై అర్జిని విచారణ న్యాయస్థానం కొనసాగించడానికి అనుమతించింది. ఇది అర్జిదారులు వేసిన అర్జి కాదు. కానీ ఇది ప్రతివాదుల ప్రయత్నం. విచారణ న్యాయస్థానం ఈ విషయాన్ని నిష్పక్షపాతంగా పరిగణించలేదని చెప్పడానికి ఈ ఒక్క కారణం సరిపోతుంది.

11. దావాను, తిరిగి తెరవడానికి వాదితరుపు మొదటి సాక్షిని మరల పిలవడం చేయడానికి మరియు పత్రాలను స్వీకరించడానికి దాఖలు చేసిన మునుపటి దరఖాస్తుల ప్రస్తావన, ఈ విషయంలో అవసరం కాదు, ప్రత్యేకించి ఇప్పుడు మార్క్ చేయాలనుకుంటున్న పత్రం దావాతో పాటు దాఖలు చేయబడిన పరిస్థితిని కనుగొనడం. ఒక పక్షానికి అనుమతించవలసిన సాక్ష్యం వారి దావాపై గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపుతుందనే కారణంతో నిర్దిష్ట వసతిని కొరినప్పుడు, ప్రత్యేకించి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో విచారణ న్యాయస్థానం అటువంటి అభ్యర్థనను పరిగణించాలి.

12. ఈ సందర్భంలో, గుల్లిపల్లి శ్రీనివాసరావు మరియు కిలపర్తి ఆనంతలక్ష్మి పై ఆధారపడిన ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది, ఆర్డర్ -VII రూల్ - 14(3)సివిల్ విచారణ స్మృతి ని ప్రస్తావిస్తూ, కొంతవరకు ఇలాంటి పరిస్థితులలో, దీనిపై న్యాయమూర్తుల్లో ఒకరు వాదించారు. వాదనలు అలస్యమైన దశలో పత్రాన్ని సమర్పించాలని కొరినప్పుడు విచారణ న్యాయస్థానం విచారణతో జోక్యం చేసుకోవడానికి న్యాయస్థానం నిరాకరించింది. వాస్తవాల నేపథ్యంలో ఈ తీర్పును పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. న్యాయస్థానం ద్వారా విచక్షణతో కూడిన వ్యాయామం ప్రధానంగా వాస్తవ పరిస్థితిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. అండర్ ఆర్డర్ VII రూల్ - 14 సివిల్ విచారణ స్మృతి లేదా సెక్షన్ 151 సివిల్ విచారణ స్మృతి కింద లేదా ఆర్డర్ 18 రూల్-17 సివిల్ విచారణ స్మృతి ప్రకారం, విచక్షణను ఉపయోగించవచ్చని లేదా అమలు చేయలేని మార్పులేని అర్జి యొక్క చట్టం యొక్క నైరూప్య పతిపాదన ఉండకూడదు.

13. బాగై కనస్ట్రక్షన్స్ అండ్ ఓర్స్ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది ఆధారపడిన మరో తీర్పు. గుప్తా భవనం మెటీరియల్ స్టోర్ ఈ తీర్పులో, వాడిరాజ్ నాగప్పా వెర్నెకర్ (చనిపోయాడు) యల్. ఆర్. ల ద్వారా ఆర్డర్-18 రూల్-17 సివిల్ విచారణ స్మృతి యొక్క దరఖాస్తులో పరిమితికి

సంబంధించి శరదచంద్ర ప్రభాకర్ గోగట్ పరిగణించబడ్డారు. అంతిమంగా, ఈ తీర్పులోని పేరా -10 లో, ఈ సందర్భంలో, ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:-

“10 వెలుసామీలో వాదిరాజ్ నాగప్పా వెర్నేకర్ నిర్దేశించిన సూత్రాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తర్వాత మరియు సెక్షన్ 151 సివిల్ విచారణ స్ఫూతి పరిగణనలోకి తీసుకున్న తర్వాత కూడా, న్యాయ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా మరియు న్యాయస్థానం ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయడాన్ని నిరోధించడానికి విచారణ న్యాయస్థానముకు స్వేచ్ఛ ఉందని ఈ న్యాయస్థానం నిర్ధారించింది. సాక్ష్యాన్ని తిరిగి తెరవడం అవసరమా మరియు అలా అయితే, ఏ పద్ధతిలో మరియు ఎంత మేరకు ఇంకా, సెక్షన్ 151 కోడ్ కింద దాని అధికారాన్ని వినియోగించుకోవడంలో సాక్ష్యం అనుమతించబడాలని గమనించబడింది. ఆ సందర్భంలో నిర్దేశించబడిన క్రింది సూత్రాలు సంబంధితంగా ఉంటాయి.

19. మనం ఒక హెచ్చరికను జోడించవచ్చు. కోడ్ లోని సెక్షన్ 151 లేదా ఆర్డర్ 18 రూల్ 17 సివిల్ విచారణ స్ఫూతి, కింద ఉన్న అధికారాన్ని మమూలుగా, కేవలం అడగడం కోసం ఉపయోగించేందుకు ఉద్దేశించబడలేదు. అలా ఉపయోగించినట్లయితే, ఇది విచారణను వేగవంతం చేయడానికి కోడ్ కు వివిధ సవరణల యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని ఓడిస్తుంది. కానీ దరఖాస్తు విశ్వసనీయమైనదిగా గుర్తించబడిన చోట మరియు అదనపు సాక్ష్యం, మౌఖిక లేదా పత్రం సమస్యలపై సాక్ష్యాలను స్పష్టం చేయడానికి మరియు న్యాయాన్ని అందించడంలో సహాయపడటానికి న్యాయస్థానంకు సహాయం చేస్తుంది మరియు ముందుగా ఉత్పత్తి చేయకపోవడం కోసం న్యాయస్థానం సంతృప్తి చెందింది. చేలుబాటు అయ్యే మరియు తగిన కారణాలతో, సాక్షులను మరల విచారణ చేయడానికి లేదా తాజా సాక్ష్యాన్ని అనుమతించడానికి న్యాయస్థానం తన విచక్షణను ఉపయోగించుకోవచ్చు. కానీ అలా చేస్తే ప్రక్రియ సుదీర్ఘమైన వ్యూహంగా మారకుండా చూసుకోవాలి. న్యాయస్థానం ముందుగా అవతలి పక్షానికి తగిన ఖర్చులను అందించాలి.

ఆలస్యానికి పరిహారం. రెండవది, ఆలస్యాన్ని నివారించేందుకు న్యాయస్థానం నిర్ణీత గడువులోగా కేసును చేపట్టి పూర్తి చేయాలి. మూడవదిగా, దరఖాస్తు కొంటగా, లేదా పనికిమాలినదని లేదా నిర్లక్ష్యం లేదా లోపాలను

కప్పిపుచ్చడానికి ఉంటే, అది భారీ ఖర్చుతో తిరస్కరించబడాలి. ఈ సూత్రాలతో, చేతిలో ఉన్న కేసు యొక్క మేటిరియలను పరిశీలిద్దాం.

14. జాగ్రతగా పరిశీలించిన తరువాత, గౌరవనీయమైన భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం యొక్క ఈ తీర్పు, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులకు అనుకూలమైన విచక్షణను ఉపయోగించాల్సిన ఆవసరంవచ్చినప్పుడు, న్యాయ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా మరియు అది ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయనట్లయితే, ఒక పార్టీ తనను తాను గుర్తుచేకోవడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. న్యాయస్థానం, అది వినోదం పొందుతుంది. కాబట్టి, ఈ పరిశీలనలు వాస్తవానికి అర్జిదారుల వివాదానికి సహాయం చేస్తాయి.

15. కాబట్టి, ఈ కేసు యొక్క ప్రత్యేక వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో అర్జిదారుల అభ్యర్థనను తిరస్కరించడానికి నేర్చుకున్న విచారణ న్యాయమూర్తికి ఎటువంటి సమర్థన కనిపించనప్పుడు, పునర్విమర్శలో ఉన్న ఉత్తరువును పక్కన పెట్టాలి.

16. అర్జిదారుల తరపున సాక్ష్యాధారాలను తిరిగి తెరవడానికి సంబంధించి ఐ.ఎ. నెం. 408/2018కి సంబంధించిన సాధారణ ఉత్తర్వు లోని ఆ భాగానికి వ్యతిరేకంగా ప్రత్యేక సివిల్ పునః సమీక్ష అర్జిని దాఖలు చేయలేదని అర్జిదారుల తరపు న్యాయవాది ఈ న్యాయస్థానం దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. విచారణలో ఉన్నప్పుడు మళ్ళీ తెరవడం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేయవలసిన ఆవసరం లేదని ఇప్పుడు బాగా స్థిరపడింది. వాదిప్రతివాదుల ద్వారా సాక్ష్యాలను అనుమతించినప్పుడు మరియు తీర్పు కోసం దావాను పోస్ట్ చేయనప్పుడు కొనసాగుతుంది. ఈ ప్రతిపాదనను ప్రచారం చేస్తూ, అర్జిదారుల తరపు న్యాయవాది, సుల్తాన్ సలహా బిన్ ఒమర్ వర్సెస్ విజయచాంద్ సిరిమల్ పై ఆధారపడ్డారు. ఈ చట్టపరమైన స్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, విడిగా తిరిగి తెరవడానికి ఒక దరఖాస్తును విచారణ న్యాయస్థానంలో దాఖలు చేయవలసిన ఆవసరం లేదు వాది తరపు మొదటి సాక్షిని తిరిగి పిలవడం ఇప్పుడు కోరదగినదిగా భావించబడింది. ఐ.ఎ.నెం.409/2018, ఐ.ఎ.నెం.408/2018లలో కోరిన ప్రయోజనం అనవసరమైనందువల్ల . అర్జిదారుల తరపున సాక్ష్యాన్ని తిరిగి తెరవడానికి సంబంధించిన ఉత్తర్వులోని ఆ భాగానికి వ్యతిరేకంగా ప్రత్యేక సివిల్ పునః సమీక్ష అర్జిని సమర్పించలేదు.

17. ఈ విధంగా, పై కారణాల వల్ల, ఈ సివిల్ పునః పరిశీలన అర్జి. అనుమతించడినది.

18. ఫలితంగా, సివిల్ పునః సమీక్ష అర్జిని, విచారణ న్యాయస్థానం ఉత్తర్వు ఐ.ఎ. నెం.409/2018ను పక్కన పెట్టి, అనుమతించడమైనది మరియు వాది తరపు మొదటి సాక్షిని తిరిగి విచారణ చేయాలని ఉత్తరువు చేయడమైనది. వాది తరపు మొదటి సాక్షి ద్వారా

పరిచయం చేయాలనుకుంటున్న గమనిక పుస్తకం, యొక్క సవరించిన నకలు, సౌలభ్యం కోసం విచారణ న్యాయస్థానంలో దాఖలు చేయవలెను. ఈ ఉత్తరువు నకలు అందిన తేది నుండి, రెండు నెలల వ్యవధిలో దావాను పరిష్కరించావలెనని విచారణ న్యాయస్థానమును ఆదేశించడమైనది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తరువు లేదు.

విచారణలో ఉన్న ఇతర అర్జీలుపై వైన ఉంటే, మూసివేయబడినవి మరియు మధ్యంతర ఉత్తర్వులు, ఏమైనా ఉంటే, అవి ముగించివేయబడినవి,